

Povolání Matouše

Javorník, 10.4.2011

Čtení: Iz 43, 1 – 7; **Text:** Mt 9, 9

Když šel Ježíš odtud dál, viděl v celnici sedět člověka jménem Matouš a řekl mu: "Pojď za mnou!" On vstal a šel za ním.

Dnešní bohoslužby jsou postní i křestní zároveň. Půst i křest vyžadují dost radikální rozhodnutí. Totiž že se něčeho vzdávám pro Pána Boha. Jistě křtem mnoho získáváme. Ale zároveň se křtem něčeho vzdáváme. Jako rodič odevzdávám při křtu své dítě pod Kristovu autoritu i pod jeho milost, která je i nade mnou. Vyznávám, že dítě, které mi bylo svěřeno, je od Pána Boha, je Boží a má v prvé řadě poslouchat Krista a ne lidi. Nejsme sami svoji, a to je našim největším potěšením v životě i smrti – vyznáváme podle Heidelberského katechismu. Ale to rozhodnutí, zasvětit ve křtu své dítě samotnému Kristu nemusí být pro rodiče jednoduchá záležitost.

Každý křesťan, pokud se ve své víře osobně setkal s Kristem, ví něco o tom, co to znamená, něco odevzdat Kristu. Ale nevnímá to jako něco negativního, nýbrž jako vysvobození, vykoupení, jako spásu. Biblickým příkladem takového vysvobození je celník Matouš. I on pro Krista vlastně rád a s jistou úlevou opustil to, na co byl do té doby pyšný.

Matouš byl celník. A řekněme na rovinu, že to tenkrát nebylo poctivé řemeslo. Kdo chtěl v tomto oboru podnikat, musel mít silný žaludek, hroší kůži a potlačené svědomí. Celý systém byl v principu založený na lidské ziskuchtivosti. Jak to fungovalo? Clo, tj. poplatky za pohyb zboží od výrobce k prodejci, nahrazovalo vlastně celou daňovou soustavu. Jeho vybírání bylo svěřeno nájemcům. Celkově stanovený odhad za provincii zaplatili zámožní nájemci předem, a tím měli propachtován výběr ve stanovených obvodech. Vybírání v nich pronajímali dalším nájemcům podle stejného systému, až po nájemce jednotlivých celnic. Tento způsob pochopitelně vedl k mnohonásobnému zvyšování cel, zvláště, když celní sazebníky byly tehdy jen velmi obecné. Každý z nájemců vložil své peníze do podniku předem a bylo na něm, aby je výběrem cla dostal zpátky. Co vybral navíc, byl jeho zisk. Není divu, že celníci byli v nenávisti, a to bez rozdílu. Nadto se vlastně, pokud to byli židé, (a to na nižších stupních bylo časté) propůjčili k vybírání daně pro pohanské okupanty, které židé tak těžce snášeli. Že se přitom celníci navíc nemohli ohlížet na rituální předpisy kultické čistoty, je samozřejmé.

Podívejme se ale na to z druhé strany. Takový člověk sice byl bohatý, ale chybělo mu něco jiného. Dobré vztahy s lidmi. Mohl si všechno dovolit, ale musel za to zaplatit nejen penězi, nýbrž také tím, že jím lidé pohrdali, že ho nepřijímali s láskou, že byl člověkem beze cti. Měl sice vztahy v rámci svého fochu, ale založené pouze na finančních tocích a na korupci. Celník Matouš si to uvědomoval. Určitě nad tím přemýšlel a zvažoval, zda cena, kterou platí za svůj materiální standard, není přece jen příliš vysoká. Ovšem vyvázat se ze své závislosti na penězích a vydat se na cestu nezajištěnosti, to není vůbec snadné. Je přece tak pohodlné být soběstačný a nezávislý. Ale Matouš cítil, že v tom není a nemůže být spokojený. Jako každý člověk jistě toužil po plnohodnotném životě. On znal hodnotu peněz, ale zároveň cítil, že hodnota jeho života se nedá měřit hodnotou peněz na kontě. S narůstajícím kontem viděl, jak hodnota jeho života klesá. Ale neměl odvahu s tím něco dělat. Neměl k tomu sílu. Potřeboval pomoc. Kdyby ho tak někdo popostrčil, pomohl mu odlepit se z místa a udělat to radikální rozhodnutí. Už nechtěl být jen zavřený ve své celní budce s pokladnicí, ve které má všecek svůj kapitál. Kdyby ho tak někdo pozvedl, aby vstal, aby se napřímil, osvobodil se od toho všeho a zakusil tu úžasnou úlevu.

Bratři a sestry, neprožíváte to podobně? Dnes je 5. postní neděle. Půst je vnějším vyjádřením našeho vnitřního pokání. Co je to pokání? Pokání znamená v životě změnu. Obrat na cestě života. Náš život je poznamenán bojem s mocí toho zlého. A ten Zlý nás chce svést z pravé cesty skrze nejruznější pokušení. Každý jsme vystaveni nějakému pokušení. Pokušení samo ještě není hřích, ale hříchem se stane, když s ním přestaneme bojovat a podlehneme mu. A pokání je cesta, jak ze slepé uličky hříchu vyjít ven. Ze slepé ulice se dá vyjít jen obrácením. Pravé pokání zahrnuje lítost, prosbu o odpuštění, znamená odpustit bližnímu i sám sobě, a začít znovu a nově. Není to nic laciného, vždyť Pán Ježíš Kristus položil svůj život za to, aby pro můj hřích už nikdo další nemusel zemřít. A já mohu svou vinu v pokání vyznat, v modlitbě přijmout odpuštění, vstát jako nový člověk, co je za mnou, to opustit a s pokojem v srdci jít za Ježíšem. Probíhá-li právě teď postní období, je to pro nás příležitost k pokání a výzva. Výzva k rozhodnutí následovat našeho Pána a příležitost vědomě se zřítí všeho, co nás na cestě následování může ještě zdržovat a zastavit.

Pán Ježíš se tak jako u celníka Matouše zastavuje i u každého z nás, každého z nás oslovuje osobně jménem a říká: Neboj se. Pojď za mnou. Možná je to právě to slovo, na které čekáš i ty. Možná jsi až dosud neměl odvahu se zvednout, všeho nechat a jít za Ježíšem. Nuže, on ti to teď říká. A na tobě je, jak se rozhodneš. Jsou věci, u nichž se rozhodujeme snadno, ale jsou věci, kde je těžké se rozhodnout. Jistě jsou chvíle, kdy nevíme jak se rozhodnout správně. Ale ty teď nechejme stranou. Zaměřme se na takové situace, kdy jasně víme, co po nás Pán Bůh chce, co bychom měli udělat, co je dobré a správné rozhodnutí, ale nám se do toho nechce. Jsme pohodlní, máme svůj hřích rádi, je nám zatěžko si ho odříci. Velmi těžké je skoncovat se zlovykem, který nám škodí nebo je těžké se rozhodnout ke změně životního stylu, poznáme-li, že ten dosavadní nebyl v pořádku. Stejně tak je těžké rozhodnout se jít a prosit o odpuštění toho, koho jsem ranil, je těžké vzdát se výnosného místa, kde nelze jednat poctivě jako křesťan, je těžké vzdát se majetku ve prospěch chudých. Ale také je těžké vzdát se své unáhlenosti a sebelitování nebo nekonečného sebeobviňování. Někdy je také těžké namísto pohodlnosti rozhodnout se vůbec začít něco dělat. Někdy příliš dlouho váháme, a přitom stačí málo – aby nás někdo popostrčil, a my se rozhodneme. A tak všichni, kdo snad ještě váháte nad Ježíšovým láskyplným voláním, kdo dosud stále jen sbíráte síly k odvážnému vykročení víry, slyšte Ježíšovo: „Pojď za mnou. Neboj se. Já budu s tebou. Nikdy tě neopustím a nikdy se tě nezřeknu.“ Amen.

Modlitba: *Pane Ježíši, chceme tě následovat kamkoli nás povedeš. Ale vyznáváme, že se bojíme tvých nároků a příkázání. Prosíme tě, probuď v nás takovou lásku, která by nás zbavila strachu z cesty za tebou. Jen ty máš moc nás přitahovat k tobě blíž. A zbav nás od všeho zlého, co nás brzdí na cestě do tvého království. Amen.*